

6153/2014

Antopäivä

22.12.2017

Diaarinumero

00894/15/2299

ASIA

Kunnallisasiaa koskeva valitus, jätehuoltomääräysten hyväksyminen

Valittajat

Päätös, johon on haettu muutosta

Kymen jätelautakunnan päätös 26.3.2015 § 16

Kymen jätelautakunta on hyväksynyt päätöksen liitteen mukaiset jätehuoltomääräykset. Määräykset ovat tulleet voimaan 1.5.2015 mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta. Hyvä Lukija-osuus on merkitty tiedoksi ja liitetty informatiiviseksi osaksi jätehuoltomääräyksiin.

Jätehuoltomääräykset niiltä osin kuin nyt on kyse

2 § Määritelmät

Näissä jätehuoltomääräyksissä tarkoitetaan

Hyötyjätteellä kierrätystä tai muuta hyödyntämistä varten erilliskerättävää jätettä. Hyötyjätteitä ovat esim. biojäte, paperi, toimistopaperi, kartonki, ruskea pahvi, lasi, metalli, muovi ja puujäte.

10 § Kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen soveltumattomien jätteiden kuljettaminen

Jos kiinteistöllä syntyy sellaisia jätteitä, jotka eivät suuren kokonsa, poikkeuksellisen laatunsa tai määränsä vuoksi sovellu kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen, on jätteenhaltijan huolehdittava mainitun jätteen kuljettamisesta 12 §:n mukaiseen kunnan jätehuoltojärjestelmään kuuluvaan vastaanottopaikkaan. Käyttökelpoiset tavarat tulee toimittaa ensisijaisesti uudelleenkäyttöön.

13 § Erikseen lajiteltavat ja kerättävät jätelajit

Kiinteistöllä erilliskerättyä hyötyjätettä ei saa luovuttaa tuottajan, kunnan tai Kymenlaakson Jäte Oy:n keräyksen lisäksi muille toimijoille tai muuhun paikkaan, eivätkä muut toimijat saa ottaa sitä vastaan kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluvilta kiinteistöiltä. ---

16 § Muut erikseen lajiteltavat ja kerättävät jätteet

Tuottajavastuunalaiset jätteet, kuten sähkölaitteet, paristot ja akut sekä pakkaukset, on kerättävä erikseen ja toimitettava tuottajan järjestämään vastaanottopaikkaan tai Kymenlaakson Jäte Oy:n järjestämään välivarastoon.

30 § Kuljetusrekisteri ja tietojen toimittaminen

Tiedot on toimitettava sähköisenä, tekstinkäsittely- tai taulukkolaskentaohjelmalla muokattavissa olevassa muodossa. Tietojen tulee olla luettavissa ja muokattavissa ilman lisäohjelmia ja koodityökaluja.

VAATIMUKSET HALLINTO-OIKEUDESSA

Kymen jätelautakunnan päätös on kumottava jätelain, perustuslain, hallintolain ja sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain vastaisena. Päätöksen täytäntöönpano on kiellettävä.

Vaatimusten tueksi on esitetty muun ohella seuraavaa:

Päätös vaikuttaa välittömästi valittajana olevien yritysten etuihin ja oikeuksiin. Näin ollen valittajat ovat asiassa asianosaisia. Lisäksi valituksen allekirjoittaneet henkilöt ovat kuntalaissa tarkoitettuja kunnan jäseniä ja siten oikeutettuja valituksen tekemiseen.

Valituksenalaisen päätöksen valmistelun yhteydessä on toteutettu lausunkierros. Lausunnonantajia on kuultu, mutta ei kuunneltu. Kymen jätelautakunta ei ole huomioinut jätealan toimijoiden lausuntoja ja oikeuksia päätöksenteossaan. Ainoa lausunto, joka on päätöksenteossa huomioitu, on Kymenlaakson Jäte Oy:n lausunto. Kymenlaakson Jäte Oy on kuitenkin ollut jäljempänä esitetyin perustein esteellinen antamaan lausunnon asiassa.

Asiassa on menetelty julkisuusperiaatteen vastaisesti, sillä annettuja lausuntoja ei ole julkistettu Kymen jätelautakunnan eikä Kouvolan kaupungin verkkosivuilla.

Hyötyjakeita koskeva jätehuoltomääräys on jätelain vastainen. Yksityisillä yrityksillä on sopimukset tuottajayhteisöjen kanssa tuottajavastuunalaisen jätteen toimittamisesta. Jätehuoltomääräyksissä ei voida määrätä, että kunnallinen jätehuoltoyhtiö Kymenlaakson Jäte Oy saisi päätöksellään yksinoikeuden tuottajavastuunalaisen jätteen toimittamiseen. Jätehuoltomääräysten hyötyjätteen määritelmässä on hyötyjakeeksi määritelty myös tuottajavastuunalaisia jätteitä, kuten paperia ja pakkauksia. Jätelain mukaan nämä jätteet on toimitettava tuottajan järjestämään keräyspaikkaan. Paperituotteiden osalta tuottajalla on täysi vastuu eikä paperituotteita voi määritellä toimitettavaksi tuottajan lisäksi vain kunnan ja Kymenlaakso Jäte Oy:n keräykseen. Määräyksissä käytetyt sanamuodot merkitsevät, että kuljetus siirtyy hyötyjätteiden osalta kunnalliselle jätehuoltoyhtiölle lain vastaisesti ilman siirtymäaikaa. Jätteenkuljetusjärjestelmän muutoksesta tulisi lain mukaan tehdä erillinen päätös, eikä päätöstä voida tehdä jätehuoltomääräysten kautta. Päätösvaltaa ei voida tältä osin siirtää myöskään kunnalliselle jätehuoltoyhtiölle.

Kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen soveltumattomia jätteitä koskeva jätehuoltomääräys on jätelain vastainen. Nämä jätteet eivät ole luokiteltavissa normaaliksi asumisessa syntyväksi jätteeksi eikä kyseinen jäte kuulu kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen, minkä vuoksi se voidaan toimittaa myös muihin ympäristöluvan saaneisiin vastaanottopaikkoihin. Kyseiset jätteet on tähän saakka voinut toimittaa myös vaihtoehtoiseen vastaanottopaikkaan. Jätelain 41 §:ssä ilmaistu jätteen luovutusvelvollisuudesta vapauttaminen tarkoittaa vapautusta myös jätteen luovuttamisesta kunnan järjestämään vastaanotto- ja käsittelypaikkaan.

Jätehuoltomääräykseen § 30 kirjattu sähköisen asioinnin velvoite on lainvastainen, sillä sähköistä asiointia ei voida määrätä ainoaksi asiointimuodoksi. Sähköistä asiointia voidaan toivoa, mutta ei vaatia ainoana asiointitapana. Kaikilla yrityksillä ei ole käytössä ohjelmistoja sähköiseen raportointiin, ja olisi kohtuutonta, mikäli yritykset joutuisivat lopettamaan toimintansa vain jätelautakunnan vaatiman sähköisen asioinnin perusteella.

Lausunto ja vastine

Kymen jätelautakunta on antanut lausunnon, jossa on vaadittu valituksen hylkäämistä kokonaisuudessaan. Lausunnossa on esitetty muun ohella seuraavaa:

Valituksenalainen päätös ei ole lainvastainen. Valmistelussa on kuultu asianosaisia ja huomioitu mielipiteitä sen osalta, mikä on ollut mahdollista lainsäädännön näkökulmasta tai kokonaisuutta ajatellen. Myös muiden tahojen kuin Kymenlaakson Jäte Oy:n antamia lausuntoja ja mielipiteitä on huomioitu. Lausunnon tai mielipiteen antaminen ei tarkoita, että päätös olisi tehtävä niiden mukaisesti. Kaikkiin lausunnoissa ja mielipiteissä esitettyihin muutosesityksiin on annettu vastine. Asian valmistelussa on menetelty jätelain 92 §:n sekä hallintolain 41 §:n asettamien vaatimusten mukaisesti sekä

noudatettu hallintolakia, jätelakia ja kuntalakia. Jätehuoltomääräyksistä annetut lausunnot ja mielipiteet ovat olleet valituksenalaisen päätöspöytäkirjan oheismateriaalina. Oheismateriaalit eivät ole sähköisesti nähtävillä, mutta niihin on voinut käydä tutustumassa Kouvolan kaupungin tekniikka- ja ympäristötalon kansliassa. Kyseinen aineisto on pyynnöstä luovutettu myös valittajan asiamiehelle.

Jätehuoltomääräyksillä ei ole muutettu järjestettyä jätteenkuljetusjärjestelmää. Osassa jätelautakunnan toiminta-alueen kunnissa on voimassa sopimusperusteinen jätteenkuljetus ja osassa kunnan järjestämä jätteenkuljetus. Näistä on tehty erikseen päätökset kunkin kunnan osalta.

Kunta voi jätelain 91 §:n ja 35 §:n mukaisesti antaa määräyksiä myös tuottajavastuunalaisia jätteitä koskien. Näin ollen jätehuoltomääräysten 2 §:ään kirjattu hyötyjätteen määritelmä on jätelain mukainen.

Jätehuoltomääräysten 10 § ei ole jätelain vastainen. Jätelain 32 §:n mukaisen jätteiden toimittaminen muihin ympäristöluvan omaaviin yksiköihin ei ole mahdollista ilman kilpailutusta. Myös kunnan sidosyksikkönä toimiva kunnan jätelaitos voi toimia sille siirrettyjen palvelutehtävien kilpailuttajana. Jätehuoltomääräyksissä ei voida antaa määräyksiä ympäristölupaa edellyttävästä jätteiden käsittelystä. Kunnan järjestämisvastuun piirissä olevien jätteiden kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa jätteenkuljettajan on noudatettava kunnan jätehuoltomääräyksiä ja toimitettava jäte kunnan osoittamaan vastaanotto- ja käsittelypaikkaan. Vapautus jätteen luovutusvelvollisuudesta kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen ei vapauta jätteen luovuttamista kunnan järjestämään vastaanotto- ja käsittelypaikkaan. Kunnan jätehuoltomääräyksissä voidaan mahdollistaa myös kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa kuljetettavaksi soveltumattomien kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluvien jätteiden, kuten suurikokoisten jätteiden, kuljettaminen muulla tavoin kunnalliseen jätehuoltojärjestelmään kuuluvaan vastaanottopaikkaan.

Vaatus tietojen sähköisestä toimittamisesta jätelautakunnalle ei ole kohduttu. Jätehuoltomääräyksissä ei ole vaadittu erityisiä ohjelmistoja, vaan tiedot on oltava tekstinkäsittely- ja taulukkolaskentaohjelmalla muokattavissa olevassa muodossa.

Kymenlaakson Jäte Oy on lähettänyt omasta aloitteestaan hallinto-oikeudelle kirjelmän, jossa on esitetty muun ohella seuraavaa:

Jätehuoltomääräysten 10 §:ssä on viittaus 12 §:n mukaiseen vastaanotto- paikkaan. Jätehuoltomääräyksessä Kymenlaakson Jäte Oy:n välivarastoilla tarkoitetaan monilokerokeräyksen tarpeisiin perustettavaa välilaskupaikkaa, johon jätteenkuljettaja voi tyhjentää kaikki keräämänsä jätelajit. Tuottajien lasi-, metalli- ja pakkauskartonkijäteterminaalit sijaitsevat eri paikkakunnilla. Järjestelystä on sovittu tuottajayhteisöjen kanssa.

Valittajat ovat antaneet vastineen Kymen jätelautakunnan lausunnon ja Kymenlaakson Jäte Oy:n selityksen johdosta.

Kymenlaakson Jäte Oy on toimittanut kirjelmän, joka on lähetetty tiedoksi valittajille ja Kymen jätelautakunnalle.

Välipäätös

Hallinto-oikeus on 24.6.2015 antamallaan välipäätöksellä nro 15/0220/4 hylännyt valittajien valituksenalaisen päätöksen täytäntöönpanon kieltämistä koskevan hakemuksen.

Muita merkintöjä

Itä-Suomen hallinto-oikeus on käsitellyt ja ratkaissut erikseen Kymenlaakson Jäte Oy:n tämän asian yhteydessä hallinto-oikeuteen toimittaman valituksen Kouvolan teknisen lautakunnan päätöksestä 11.1.2011 § 25 (Itä-Suomen hallinto-oikeuden päätös 17.8.2015 nro 15/0253/4, diaarinumero 01299/15/5142).

HALLINTO-OIKEUDEN RATKAISU

Hallinto-oikeus hylkää valituksen.

Perustelut

Valitusoikeus

Valittajayhtiöt ovat katsoneet, että heidän valitusoikeutensa perustuu asianosaisasemaan, sillä valituksenalainen päätös vaikuttaa välittömästi valittajayhtiöiden etuun ja oikeuksiin. Jätelautakunta on valituksenalaisella päätöksellään vahvistanut jätehuoltomääräykset. Päätöstä ei siten ole kohdistettu valittajayhtiöihin, eikä sillä ole kuntalain (365/1995) 92 §:n 1 momentissa tarkoitettuja välittömiä vaikutuksia niiden oikeuteen, etuun tai velvollisuuteen. Valittajayhtiöt ovat Kymen jätelautakunnan jäsenkuntien jäseniä. Valittajilla on siten kuntalain (365/1995) 92 §:n 2 momentin mukaan valitusoikeus asiassa.

Jätelautakunnan päätöksen lainmukaisuus

Valmistelua koskevat valitusperusteet

Jätelain 92 §:n 1 momentin mukaan ennen kunnan jätehuoltomääräysten antamista kunnan on varattava asianomaiselle elinkeino, liikenne- ja ympäristökeskukselle sekä tarvittaessa muille viranomaisille tilaisuus lausunnon antamiseen. Vaikuttamismahdollisuuksien varaamisesta asian käsittelyssä säädetään hallintolain 41 §:ssä.

Hallintolain 41 §:n 1 momentissa säädetään, että jos asian ratkaisulla voi olla huomattava vaikutus muiden kuin asianosaisten elinympäristöön, työnteekoon tai muihin oloihin, viranomaisen tulee varata näille henkilöille mahdollisuus saada tietoja asian käsittelyn lähtökohdista ja tavoitteista sekä lausua mielipiteensä asiasta.

Valittajat ovat vedonneet siihen, että jätelautakunta ei ole huomionnut jätehuoltoalan toimijoiden lausuntoja eikä oikeuksia päätöksenteossa. Päätöksenteossa on huomioitu ainoastaan Kymenlaakson Jäte Oy:n lausunto.

Valituksenalaisen päätöksen selostusosasta ilmenee, että asian vireilläolosta on ilmoitettu ajalla 1.10.–14.11.2014 toiminta-alueen kuntien virallisilla ilmoitustauluilla ja internetsivuilla sekä Kymenlaakson jätelautakunnan internetsivuilla. Lisäksi asian vireilläolosta on julkaistu ilmoitukset päätöksestä tarkemmin ilmenevissä kuntien virallisissa ilmoituslehdissä. Jätehuoltomääräyksistä on annettu yhteensä 27 lausuntoa ja mielipidettä, jotka ovat olleet jätelautakunnan esityslistan ja päätöksen oheismateriaalina. Päätöksen selostusosassa on todettu, että kuulemisajan päättymisen jälkeen jätehuoltomääräysten uudistamista valmistellut työryhmä kokoontui viisi kertaa huomioimaan annetut lausunnot ja mielipiteet. Kaikki lausunnot ja mielipiteet on käyty läpi ja esitetyt kannanotot käsitelty yhteistyöryhmässä. Lausunnot ja mielipiteet on huomioitu vastineessa, jossa on vastattu ehdotettuihin muutosehdotuksiin ja kannanottoihin. Annetut lausunnot ja mielipiteet sekä työryhmän vastineet on koottu taulukkoon, joka on ollut jätelautakunnan esityslistan ja päätöksen oheismateriaalina nro 4. Pääosin jätehuoltomääräyslunnonkseen tehdyt muutokset mielipiteiden ja lausuntojen johdosta ovat täsmennyksiä ja tarkennuksia, jotka johtuvat uudesta jätelaista ja siinä käytettyjen käsitteiden muutoksista.

Jätelautakunta ei ole ollut päätöksenteossaan sidottu lausunnoissa esitettyihin vaatimuksiin tai mielipiteisiin. Olennaista on, että hallintolain 41 §:n mukaisesti hankitut mielipiteet tulevat päätöksentekijöiden tietoon. Hallintolain esteellisyyssäännökset koskevat virkamiehiä, eivätkä ne tule sovellettavaksi hallintolain 41 §:n mukaisessa menettelyssä lausunnon tai mielipiteen esittäneeseen tahoon. Asiassa saadun selvityksen perusteella jätelautakunta on menetellyt jätehuoltomääräysasiaa valmisteltaessa jätelain 92 §:ssä ja hallintolain 41 §:ssä edellytetyllä tavalla.

Valittajat ovat lisäksi vedonneet siihen, että julkisuusperiaatteen vastaisesti päätöksenteon valmistelussa annettuja lausuntoja ei ole julkistettu Kymen jätelautakunnan eikä Kouvolan kaupungin internetsivuilla. Kunnan hallussa olevien asiakirjojen julkisuudesta on säädetty viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa. Valittajat ovat oman selvityksensä mukaan saaneet pyytämänsä asiakirjat asiamiehen välityksellä Kouvolan kaupungilta. Sillä seikalla, onko jätelautakunta tai kaupunki huolehtinut asiakirjojen saattamisesta yleisön tietoon, ei ole voinut olla merkitystä jätelautakunnan päätöksentekoon. Asian valmistelu jätelautakunnassa ei siten ole ollut valittajien esittämistä syistä virheellistä tai puutteellista, eikä jätelautakunnan päätös ei ole syntynyt virheellisessä järjestyksessä.

Jätehuoltomääräysten lainmukaisuus

Jätehuoltomääräyksiä koskevat jätelain säännökset esitöineen

Jätelain 91 §:n 1 momentin mukaan kunta voi antaa jätelain täytäntöön panemiseksi tarpeellisia paikallisista oloista johtuvia, kuntaa tai sen osaa koskevia yleisiä määräyksiä:

- 1) 32 §:ssä tarkoitetussa toiminnassa syntyvän yhdyskuntajätteen määrän vähentämisestä, lajittelusta, säilyttämisestä, keräyksestä, kuljetuksesta, hyödyntämisestä ja loppukäsittelystä sekä näitä koskevista teknisistä vaatimuksista;
- 2) 13 §:n 1 ja 2 momentissa säädettyjen vaatimusten noudattamiseksi muiden kuin 1 kohdassa tarkoitettujen jätteiden keräyksen, vastaanoton ja kuljetuksen käytännön järjestelyistä kiinteistöillä tai jätteen vastaanottopaikoilla sekä näitä koskevista teknisistä vaatimuksista;
- 3) toimista roskaantumisen ehkäisemiseksi;
- 4) velvollisuudesta antaa kunnan jätehuoltoviranomaiselle tai kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle tietoja 1 kohdassa tarkoitetuista jätteistä tai 39 §:ssä tarkoitetuista jätteen kuljetuksista.

Hallituksen esityksessä jätelaiksi (199/2010 vp) on edellä mainitun säännöksen yksityiskohtaisissa perusteluissa tuotu esille muun ohella seuraavaa:

Pykälän 1 momentin 1 kohdan nojalla kunta voisi antaa 5 luvun mukaan vastuulleen kuuluvan jätteen määrän vähentämistä, keräystä, lajittelua, säilytystä, kuljetusta, hyödyntämistä ja loppukäsittelyä koskevia määräyksiä. Määräykset voisivat koskea esimerkiksi tiettyjen jätelajien keräystä tai lajittelua ottaen huomioon niiden suunniteltu käsittelytapa.

Kunta voisi antaa 1 momentin 1 kohdan nojalla määräyksiä myös asumisessa ja muussa 32 §:ssä tarkoitetussa toiminnassa syntyvän, ehdotetun jätelain 6 luvun mukaisesti tuottajavastuun piiriin kuuluvan käytöstä poistetun tuotteen keräyksestä, lajittelusta, säilyttämisestä, kuljetuksesta, hyödyntämisestä ja loppukäsittelystä. Mahdollisuus jätehuoltomääräysten antamiseen olisi tarpeellista, koska ehdotetun jätelain 47 §:n mukaan kunta voi osana 5 luvun mukaan järjestämäänsä jätehuoltoa täydentää käytöstä poistettujen tuotteiden vastaanottoa siltä osin kuin tuottaja ei sitä itse järjestä. Samoin ehdotetun 35 §:n 1 momentin mukaan kunta voisi järjestää mainitussa toiminnassa syntyvän erilliskerätyn pakkausjätteen kuljetuksen kiinteistöltä tuottajan järjestämään jätehuoltoon. Kunnan tulisi tarpeen mukaan neuvotella jätehuoltomääräyksistä asianomaisen tuottajan taikka tätä edustavan tuottajayhteisön tai muun tahon kanssa.

Pykälän 1 momentin 2 kohdan mukaan kunta voisi antaa jätehuoltomääräyksiä myös muusta kuin kunnan järjestämisvastuun piiriin kuuluvasta jätteestä. Tällöin kunnan toimivalta rajoittuisi kuitenkin kiinteistöllä tai jätteen vastaanottopaikoilla tapahtuvaan jätteen keräystä, vastaanottoa ja kuljetusta koskeviin käytännön järjestelyihin ja teknisiin vaatimuksiin. Lisäksi määräysten antaminen sidottaisiin lain 13 pykälän 1 ja 2 momentin mukaisten terveys- ja ympäristönsuojeluvaatimusten täytäntöönpanoon. Kunnan määräykset eivät esimerkiksi voisi koskea tuottajan 6 luvun mukaan määräytyvän jätehuoltovastuun laajuutta, kuten tuottajan 49 §:n perusteella perustettaviksi määrättyjen vastaanottopaikkojen määrää. Määräyksiä ei myöskään voitaisi antaa siitä, millaiseen käsittelyyn elinkeinotoiminnassa syntyvät jätteet on toimitettava. Määräysten laatimisessa kuntaa sitovat hallinnon yleiset periaatteet, kuten tarkoitussidonnaisuuden ja suhteellisuuden periaate.

Pykälän 1 momentin 4 kohdan mukaan kunta voisi määrätä velvollisuudesta antaa tietoja järjestämisvastuulleen kuuluvasta jätteestä. Määräyksillä voitaisiin myös täsmentää lain 39 §:ssä säädettyjä jätteenkuljettajaan kohdistuvia tiedonantovelvollisuuksia, kuten sitä, milloin ja missä muodossa tiedot olisi annettava kunnan jätehuoltoviranomaiselle.

Jätehuoltomääräysten sisältöön liittyvät jätelain säännökset esitöineen

Jätelain 32 §:n 1 momentin mukaan kunnan on järjestettävä seuraavien, muiden kuin vaarallisten jätteiden jätehuolto:

- 1) vakinaisessa asunnossa, vapaa-ajan asunnossa, asuntolassa ja muussa asumisessa syntyvä jäte, mukaan lukien sako- ja umpikaivoliete;
- 2) sosiaali- ja terveyspalveluissa ja koulutustoiminnassa syntyvä yhdyskuntajäte;
- 3) valtion, kuntien, seurakuntien ja muiden julkisoikeudellisten yhteisöjen sekä julkisoikeudellisten yhdistysten hallinto- ja palvelutoiminnassa syntyvä muu kuin 2 kohdassa tarkoitettu yhdyskuntajäte;
- 4) liikehuoneistossa syntyvä yhdyskuntajäte, joka kerätään kiinteistöllä yhdessä 1–3 kohdassa tarkoitetun jätteen kanssa;
- 5) muu yhdyskuntajäte, joka kerätään yhdessä 1–4 kohdassa tarkoitetun jätteen kanssa alueellisessa putkikeräys- tai muussa vastaavassa keräysjärjestelmässä.

Saman pykälän 3 momentin mukaan kunnan 1 ja 2 momentin mukainen velvollisuus ei koske jätettä, joka toimitetaan 6 tai 7 luvun mukaisesti tuottajan tai jakelijan järjestämään jätehuoltoon.

Hallituksen esityksessä jätelaiksi (199/2010 vp) on lain 6 §:n yksityiskohteisissa perusteluissa todettu, että yhdyskuntajätettä olisi asumisessa syntyvä jäte sekä laadultaan siihen rinnastettava muu jäte, jota syntyy hallinto-, palvelu- ja elinkeinotoiminnassa. asumisessa syntyvää jätettä olisi kaikki vakinaisessa asunnossa, vapaa-ajan asunnossa, asuntolassa ja muussa asumisessa syntyvä jäte sen lajista, laadusta ja määrästä riippumatta, mukaan lukien vaaralliset jätteet ja sako- ja umpikaivolietteet. Asumisessa syntyvää jätettä olisi myös asukkaiden itse tekemissä remonteissa sekä piha- ja puutarhatöissä syntyvä jäte.

Jätelain 35 §:n 3 momentin mukaan kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa on noudatettava kunnan jätehuoltomääräyksiä. Jäte on toimitettava kunnan määräämään vastaanotto- ja käsittelypaikkaan.

Jätelain 39 §:n 2 momentin mukaan jätteen kuljettajan on vuosittain annettava tiedot kunnan jätehuoltoviranomaiselle kiinteistöistä, joilta jätettä on noudettu, sekä jäteastioiden tyhjennyskerroista kiinteistöittäin ja jätelajeittain. Kunnan jätehuoltoviranomainen voi pyytää toimittamaan tiedot neljännesvuosittain, jos tämä on toiminnan seuraamiseksi tarpeellista. Kuljettajan on lisäksi vuosittain annettava jätelajeittain tiivistelmä kiinteistöiltä kerätyn jätteen määrästä ja toimituspaikoista. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä ilmoitettavista tiedoista.

Jätelain 41 §:n 1 momentin mukaan kiinteistön haltijan tai muun jätteen haltijan on luovutettava 32 §:n mukaisesti kunnan vastuulle kuuluva jäte

alueella järjestettyyn kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen tai kunnan järjestämään alueelliseen vastaanottopaikkaan. Saman pykälän 2 momentin mukaan jätteen haltija voi 1 momentin estämättä järjestää sellaisen jätteen kuljetuksen, joka poikkeuksellisen kokonsa, suuren määränsä tai muun ominaisuutensa vuoksi ei sovellu kuljetettavaksi tavanomaisessa kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa, jos kuljetus on hyväksytty kunnan jätehuoltomääräyksissä tai ympäristönsuojelulain 202 §:n nojalla annetuissa kunnan ympäristönsuojelumääräyksissä.

Jätelain 43 §:n 1 momentin mukaan kunta voi päätöksellään siirtää sille jätelaissa säädetyn jätteen vastaanoton, kuljetuksen ja käsittelyn tätä varten perustetulle yhtiölle, jonka kunta yhdessä muiden kuntien kanssa omistaa.

Hallituksen esityksessä jätelaiksi (199/2010 vp) on edellä mainittua säännöstä koskevissa yksityiskohtaisissa perusteluissa todettu, että kunnat ovat käytännössä jo pitkään hoitaneet jätehuoltoon liittyvät tehtävänsä osakeyhtiöiden, liikelaitosten tai kuntayhtymien kautta. Tehtäväkokonaisuuden siirron seurauksena kuntien omistama yhtiö samaistuisi kuntaan jätehuollon palvelutehtävien järjestäjänä ja tällöin yhtiö voisi myös itse toimia sille siirrettyjen tehtävien hankkijana ja kilpailuttajana.

Hyötyjätettä, erilliskerättävien ja tuottajavastuunalaisten jätteiden vastaanottoa sekä kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen soveltumattomien jätteiden kuljettamista koskevat jätehuoltomääräykset

Kunta voi jätelain 43 §:n mukaisesti päätöksellään siirtää kunnan vastuulle jätelain perusteella kuuluvia palvelutehtäviään, kuten jätteen vastaanoton ja kuljetuksen kuntien omistamalla jäteyhtiölle. Jätelautakunnan valituksen johdosta antaman lausunnon mukaan kunnat ovat siirtäneet operatiivisia tehtäviään jätelain 43 §:n mukaisesti osakassopimusten kautta yhdessä omistamalleen Kymenlaakson Jäte Oy:lle. Valituksenalaisen päätöksen selostusosan mukaan Kymenlaakson Jäte Oy tuottaa jätehuollon käytännön palvelut niissä kunnissa, missä kunta on antanut tehtävät yhtiölle. Kymenlaakson Jäte Oy samaistuu näiltä osin kuntaan jätehuollon palvelutehtävien järjestäjänä. Näin ollen jätehuoltomääräyksissä ei ole asetettu Kymenlaakson Jäte Oy:tä lakiin perustumattomalla tavalla muita yrityksiä parempaan asemaan. Jätehuoltomääräyksillä ei ole, eikä ole voitukaan päättää jätteenkuljetusjärjestelmän valinnasta.

Jätelain 8, 13 ja 15 §:t velvoittavat kuntaa edistämään jätteiden kierrättämistä ja erilliskeräystä niin, että etusijajärjestys toteutuu. Jätteistä annetun asetuksen (179/2012) 14 §:ssä on erikseen säädetty kunnan velvollisuudesta vastuulleen kuuluvan paperi-, kartonki-, lasi-, metalli-, muovi- ja biojätteen erilliskeräyksestä ja kierrätyksestä. Jätehuoltomääräysten 2 §:n hyötyjätettä koskevassa määritelmässä on ainoastaan todettu jätteet, jotka tulee erilliskerätä kierrätystä tai muuta hyödyntämistä varten. Määräyksessä ei ole sen sijaan määritelty sitä, minkä tahon ylläpitämään vastaanottopaikkaan jäte on toimitettava. Tuottajan vastaavasta velvollisuudesta järjestää käytöstä poistettujen paperituotteiden ja paperi-, kartonki-, lasi-, metalli- ja muovipakkausten erilliskeräys ja kierrätys säädetään jätelain 6 luvussa ja jätelain nojalla annetuissa säännöksissä. Määräyksen tarkoituksena olevaa jätteiden kierrätyksen ja erilliskeräyksen edistämistä voidaan pitää hyväksyttävänä

myös siltä osin, kun määräystä ei ole sen sanamuodon mukaan rajoitettu yksinomaan kunnan järjestämisvelvollisuuteen kuuluviin jätteisiin. Hyötyjätteen määritelmä ei ole valituksessa esitetty perustein jätelain vastainen.

Kunnan vastuulle kuuluva jäte on jätelain 41 §:ssä säädetyn mukaisesti lähökohtaisesti luovutettava joko alueella järjestettyyn kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen tai kunnan järjestämään alueelliseen vastaanottopaikkaan. Jäte, joka toimitetaan jätelain 6 tai 7 luvun mukaisesti tuottajan tai jakelijan järjestämään jätehuoltoon, ei sen sijaan jätelain 32 §:n 3 momentin mukaan kuulu kunnan järjestämisvastuulle.

Jätelain 6 luvun 47 §:n 3 momentin mukaan kunta voi osana 5 luvun mukaan järjestämäänsä jätehuoltoa täydentää käytöstä poistettujen tuotteiden kuljetusta ja vastaanottoa siltä osin kuin tuottaja ei sitä järjestä. Tällöin kunnan on toimitettava vastaanottamansa käytöstä poistetut tuotteet tuottajan järjestämään jätehuoltoon. Näin ollen kunta tai yhtiö, jolle kunta on päätöksellään siirtänyt jätteen vastaanoton ja kuljetuksen, voi edellä mainitussa tilanteessa ottaa kuljetettavakseen tai vastaanottaa, ja siten myös välivarastoida, tuottajavastuunalaisia jätteitä. Jätehuoltomääräyksessä § 16 oleva maininta mahdollisuudesta toimittaa tuottajavastuunalaiset jätteet Kymenlaakson Jäte Oy:n järjestämään välivarastoon, ei siten ole lainvastainen.

Jätehuoltomääräyksen §:n 13 valituksenalaisen kohdan mukaan kiinteistöllä erilliskerättyä hyötyjätettä ei saa luovuttaa tuottajan, kunnan tai Kymenlaakson Jäte Oy:n keräyksen lisäksi muille toimijoille tai muuhun paikkaan, eivätkä muut toimijat saa ottaa sitä vastaan kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluvilta kiinteistöiltä. Valituksessa on katsottu kohdan olevan lainvastainen, koska yksityisillä yrityksillä on sopimukset tuottajayhteisöjen kanssa tuottajavastuunalaisen jätteen toimittamisesta. Asiaa on käsitelty jätehuoltomääräyksiä valmistelleessa työryhmässä. Valituksenalaisen päätöksen oheismateriaalina olleessa määräysten johdosta annettuihin lausuntoihin ja mielipiteisiin annetussa työryhmän vastineessa on tuotu tältä osin esille, että tuottajavastuunalaisessa keräyksessä myös urakoitsijan toteuttama keräys on tuottajan vastuulla ja kyseessä on tällöinkin määräyksessä tarkoitettu tuottajan keräys. Jätelain 47 §:n 1 momentin mukaisesti muut toimijat saavat perustaa rinnakkaisia käytöstä poistettujen tuotteiden keräys- tai vastaanottojärjestelmiä taikka tarjota tähän liittyviä palveluita kiinteistön haltijalle tai muulle jätteen haltijalle vain, jos tämä tehdään yhteistoiminnassa tuottajan kanssa. Hallinto-oikeus katsoo jätelautakunnan tavoin, ettei määräyksellä ole lainvastaisesti rajoitettu tuottajan mahdollisuutta solmia sopimuksia yritysten kanssa. Edellä mainituin perustein jätehuoltomääräykset §:t 13 ja 16 eivät ole valituksessa esitetyistä syistä lainvastaisia.

Valittajien mukaan kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen soveltumattomia jätteitä koskeva jätehuoltomääräys § 10 on jätelain vastainen, koska mainittuja jätteitä ei voida luokitella asumisessa syntyväksi jätteeksi, minkä vuoksi ne tulisi voida toimittaa myös muihin ympäristöluvan omaaviin vastaanottopaikkoihin.

Jätelain 32 §:n 1 momentista ilmenevät kunnan vastuulle kuuluvat jätteet, joita ovat muun muassa asumisessa syntyvät jätteet. Asumisessa syntyvää ja siten kunnan vastuulle kuuluvaa jätettä ovat jätelain esitöiden perusteella

myös asukkaiden itse tekemissä remonteissa sekä piha- ja puutarhatöissä syntyvä jäte. Kyseinen jätehuoltomääräys on 2. luvussa, joka käsittelee kunnan järjestämää jätehuoltoa, ja määräyksen on siten katsottava koskevan selkeästi vain kiinteistöllä syntyvää kunnan vastuulle kuluvaan jätettä. Jätelain 41 §:n 2 momentissa tarkoitettu luovutusvelvollisuudesta poikkeaminen oikeuttaa sanamuotonsa mukaisesti poikkeamaan ainoastaan jätteen luovuttamisesta kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen. Kunnan velvollisuus järjestää vastuulleen kuuluvan jätteen jätehuolto on edellyttänyt määräyksiä myös kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen soveltumattomien, mutta kunnan vastuulle kuuluvien jätteiden vastaanottopaikoista. Jätehuoltomääräys § 10 ei ole valituksessa esitetyn perustein lainvastainen.

Tietojen antaminen kiinteistöittäisestä jätteenkuljetuksesta

Jätelautakunnan vahvistamien jätehuoltomääräysten 30 §:n mukaan jätelain 39 §:n 2 momentissa tarkoitettut tiedot on toimitettava sähköisenä, tekstinkäsittely- tai taulukkolaskentaohjelmalla muokattavissa olevassa muodossa. Tietojen tulee olla luettavissa ja muokattavissa ilman lisäohjelmia ja koodityökaluja. Valittajien mukaan jätehuoltomääräysten 30 §:ssä asetettu velvoite tietojen toimittamisesta sähköisessä muodossa on sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lainvastainen.

Sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain 1 §:n 1 momentin mukaan laissa säädetään viranomaisten ja näiden asiakkaiden oikeuksista, velvollisuuksista ja vastuista sähköisessä asioinnissa. Saman lain 3 §:n mukaan viranomaisasiointiin sovelletaan muutoin, mitä asian vireillepanosta, päätöksen tiedoksiannosta, viranomaisten toiminnan julkisuudesta, henkilötietojen käsittelystä, asiakirjojen arkistoinnista, asian käsittelyssä käytettävästä kielestä ja asian käsittelystä säädetään. Näin ollen mainituissa laissa ei ole säädetty siitä, miten tai missä muodossa jätelaissa tarkoitettuun jätteenkuljetusrekisteriin merkittävät tiedot on toimitettava rekisteriä ylläpitävälle viranomaiselle. Jätelain 91 §:n 1 momentin 4 kohdan mukaan kunta voi antaa määräyksiä velvollisuudesta antaa kunnan jätehuoltoviranomaiselle tietoja 1 kohdassa tarkoitetuista jätteistä tai 39 §:ssä tarkoitetuista jätteen kuljetuksista. Jätelain 91 §:ää koskevien esitöiden mukaan määräyksillä voitaisiin täsmentää lain 39 §:ssä säädettyjä jätteenkuljettajaan kohdistuvia tiedonantovelvollisuuksia, kuten sitä, missä muodossa tiedot olisi annettava kunnan jätehuoltoviranomaiselle. Jätelautakunnan valituksen johdosta antaman lausunnon mukaan toimitettavien tietojen tulee olla tekstinkäsittely- ja taulukkolaskentaohjelmalla muokattavissa olevassa muodossa. Tiedot on lausunnon perusteella mahdollista toimittaa esimerkiksi sähköpostiviestillä. Jätehuoltomääräyksessä asetettua velvoitetta toimittaa tiedot sähköisessä muodossa ei voida pitää tietojen käyttötarkoitus ja jätteenkuljetusyritysten olosuhteet huomioon ottaen kohtuuttomana. Määräys ei ole valituksessa esitetystä syistä lainvastainen.

Lopputulos

Kymen jätelautakunnan hyväksymät jätehuoltomääräykset ovat valituksenalaisin osin edellä todetuin perustein jätelain edellyttämällä tavalla paikallista oloista johtuvia ja lain täytäntöön panemiseksi tarpeellisia, ja koskevat

operatiivisen jätehuollon järjestämistä. Jätelautakunta ei ole ylittänyt sille kuuluvaa harkintavaltaa, eikä valituksenalainen päätös ja siinä hyväksytyt määräykset ole valituksessa esitetyillä perusteilla lainvastaisia.

Johtopäätös

Valtuuston päätös ei ole syntynyt kuntalaissa tarkoitetulla tavalla virheellisessä järjestyksessä eikä päätös ole muutenkaan lainvastainen. Edellä mainitut perustelut huomioon ottaen valitus tulee hylätä.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut ja
Hallintolaki 6 §
Kuntalaki (365/1995) 90 §
Kuntalaki (410/2015) 145 § ja 147 § 1 momentti

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Valitusosoitus on liitteenä (LO 00.33 K).

Päätöksen ovat tehneet hallinto-oikeuden jäsenet Jukka Hartikainen, Elina Ranz ja Jussi Kyllönen.

Esittelijäjäsen

Jussi Kyllönen

Jussi Kyllönen
Kuntalaivastalon johtaja

Jakelu**Päätös**

Tämä päätös lähetetään tiedoksi valituskirjelmän ensimmäiselle allekirjoittajalle, jonka on hallintolain 68 §:n 1 momentissa säädetyn vahingonkorvausvastuun uhalla ilmoitettava tiedoksisaannista viipymättä valituskirjelmän muille allekirjoittajille.

Oikeudenkäyntimaksu

97 euroa (Oikeudenkäyntimaksua koskeva oikaisuvaatimusohje on tämän päätöksen liitteenä.)

Jäljennös

Kouvolan kaupunginhallitus, jonka on kuntalain (410/2015) 142 §:n mukaisesti ilmoitettava päätöksestä.

Kymen jätelautakunta

Tiedoksi

Kymenlaakson Jäte Oy

VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen kirjallisella valituksella.

Valitusaika Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaantipäivästä**, sitä päivää lukuunottamatta.

Jos päätöksestä valitetaan kunnan jäsenelle taikka kuntayhtymän jäsenkunnalle tai sen jäsenelle kuuluvan valitusoikeuden nojalla, valitusaika lasketaan siitä päivästä, jolloin ilmoitus päätöksestä on julkaistu kunnan, kuntayhtymän tai asianomaisten kuntien yleisessä tietoverkossa.

Jos päätös on annettu asianomaiselle erikseen tiedoksi, valitusaika luetaan kuitenkin tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Sijaistiedoksiannossa päätös katsotaan tiedoksisaaduksi, ellei muuta näytetä, kolmantena päivänä todistuksen osoittamasta päivästä. Virkakirjeen katsotaan tulleen viranomaisen tietoon saapumispäivänään.

Valituskirjelmän toimittaminen

Valituskirjelmä on toimitettava valitusajassa **korkeimmalle hallinto-oikeudelle**. Valitusasiakirjat voi toimittaa omalla vastuulla postitse, lähetin välityksellä, telekopiona tai sähköpostilla. Valitusasiakirjojen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- valittajan nimi ja kotikunta
- **postiosoite ja puhelinnumero, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa**
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin ja mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka, jos valituksen laatijana on muu henkilö, on valituskirjelmässä ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisajan kohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, jollei hän ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetussa laissa (715/2011) tarkoitettu luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen **valtakirja**, jollei valittaja ole valtuuttanut häntä suullisesti valitusviranomaisessa.

Korkeimman hallinto-oikeuden osoite

Postiosoite: PL 180, 00131 Helsinki
Käyntiosoite: Fabianinkatu 15, Helsinki

Telekopionumero: 029 56 40382
Sähköpostiosoite: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi

KORKEIMMAN HALLINTO-OIKEUDEN PÄÄTÖKSESTÄ PERITTÄVÄ OIKEUDENKÄYNTIMAKSU

Muutoksenhakuasian käsittelystä korkeimmassa hallinto-oikeudessa peritään 500 euron suuruinen oikeudenkäyntimaksu.

Oikeudenkäyntimaksua ei peritä yksityishenkilön vireille panemissa sosiaalihuoltolaissa (1301/2014) eikä terveydenhuoltolaissa (1326/2010) tarkoitettua palvelua tai etuutta koskevissa asioissa, lastensuojelulain (417/2007) mukaisissa asioissa, lukuun ottamatta mainitun lain 16 c §:ssä tarkoitettuja, kuntien keskinäisiä korvauksia koskevia asioita, yksityishenkilön vireille panemissa ulkomaalaislain (301/2004) mukaisissa kansainvälistä suojelua koskevissa asioissa, mielenterveyslain (1116/1990) mukaisissa asioissa eikä asioissa, joiden käsittely on muualla laissa säädetty maksuttomaksi.

Oikeudenkäyntimaksua ei peritä, jos korkein hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi. Veroasiassa annettua ennakkoratkaisua koskevassa muutoksenhakuasiassa maksu kuitenkin peritään riippumatta lopputuloksesta. Oikeudenkäyntimaksua ei peritä oikeusapulain (257/2002) nojalla käsittelymaksuista vapautetuilta.

Tuomioistuinmaksulaki (1455/2015).